

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

نیمسال اول ۹۸-۹۷

رشته‌های تفسیر، تاریخ، فلسفه، کلام، اخلاق، امامت، مهدویت و ادبیات عرب ورودی مهر ۹۶

مهر مدرسه

زمان آزمون: ۹۰ دقیقه	نمره: ۱۵	زمان امتحان: ۱۰ صبح
زمان آزمون: ۹۰ دقیقه	نمره: ۱۷	زمان امتحان: ۱۰ صبح

شماره نام خانوادگی	نوع مدرسه	نوع تهر
شماره نام خانوادگی دوم	نوع مدرسه	نوع تهر

کد استان:	۳۹۷۱/۰۳
تاریخ:	۱۳۹۷/۱۰/۲۴
روز:	۳
کتاب:	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
موضوع:	جلد سوم: لفظه (ص ۱۰۶-۸۷)، اطعمه و اشربه (ص ۱۳۹-۱۱۵) و ارب (ص ۲۵۹-۲۱۵)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد پستی: مدرس علمیه: شهرستان: استان:

۱- میزان و معیار وجوب فحص از مالک لقطه و مجهول‌المالک به ترتیب چیست؟ ص ۱۰۴ پ آخر

- الف. مایوس شدن - مایوس شدن
- ب. مایوس شدن - یک سال
- ج. یک سال - مایوس شدن
- د. یک سال - یک سال

۲- اگر در فُلس بودن پوشش و برجستگی‌های روی بدن ماهی شک کنیم، خوردن این ماهی چه حکمی دارد؟ حکم مذکور مستند به کدام اصل عملی است؟ ص ۱۲۰ پ آخر

- الف. حرام - استصحاب
- ب. حلال - استصحاب
- ج. حرام - احتیاط
- د. حلال - براهت

۳- با دقت در فرازهای آیه شریفه «فَإِنْ كَانَ لَهْنٌ وَلَدٌ فَلَكُمْ الرَّبِيعُ مِمَّا تَرَكْنَ ... وَ لَهْنٌ الرَّبِيعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ أَنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ» (نساء: ۱۲) بیان کنید به ترتیب فرائض چه کسانی تعیین شده است؟ ص ۲۲۱ مستند ۵

- الف. الزوجه مع عدم الولد للزوج و إن نزل - الزوج مع عدم الولد للزوجة و إن نزل
- ب. الزوجة مع عدم الولد للزوج و إن نزل - الزوج مع الولد للزوجة و إن نزل
- ج. الزوج مع عدم الولد للزوجة و إن نزل - الزوجة مع الولد للزوج و إن نزل
- د. الزوج مع الولد للزوجة و إن نزل - الزوج مع عدم الولد للزوج و إن نزل

۴- مراد از کلاله در آیه شریفه «وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَالَةً أَوْ امْرَأَةٌ وَ لَهٌ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ» (نساء: ۱۲) و آیه شریفه «يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنَّ امْرُؤًا هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ» (نساء: ۱۷۶) به ترتیب چه گروهی هستند؟ ص ۲۵۰ مستند ۶

- الف. کلاله امی - کلاله ابوینی یا ابی
- ب. کلاله امی - کلاله ابوینی یا امی
- ج. کلاله ابوینی - کلاله امی یا ابی
- د. کلاله ابوینی یا ابی - کلاله امی

۵- با تبیین معنای «أَمِنًا» در آیه شریفه «أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَا جَعَلْنَا حَرَمًا أَمِنًا» (عنکبوت: ۶۷) بیان کنید از دیدگاه مصنف آیه مذکور با تحریم أخذ لقطه از حرم ملازمه دارد؟ ص ۹۳ پ ۱ - ۱ نمره

جواب: مراد از این که حرم مکّه امن قرار داده شده این است که جان و مال انسان در حرم از قتل و غارت ولو به حق در امان است و این معنا با جواز أخذ لقطه حرم با قصد إعلام و رساندن آن به صاحبش منافاتی ندارد، لذا آیه مذکور ملازمه‌ای با حرمت أخذ لقطه از حرم مکّه ندارد.

۶- با توجه به عبارت «أَمَا أَنْ الْمُنَاسِبُ دَفْعُ اللَّقْطَةِ - إِذَا أُرِيدَ التَّصَدُّقُ بِهَا - إِلَىٰ خُصُوصِ الْفُقَرَاءِ» به سؤالات زیر پاسخ دهید. ص ۹۹ پ آخر و ص ۱۰۰ - ۲ نمره

الف) چرا تصدّق لقطه باید به خصوص فقراء باشد؟ (۰/۵ نمره)

جواب: زیرا متبادر از مفهوم تصدّق لزوم فقر در متصدّق علیه است. (۰/۵ نمره)

ب) اگر فقیه در صدق مفهوم تصدّق، بر تصدّق به غیر فقیر شک کند، چه وظیفه‌ای دارد؟ (۰/۵ نمره)

جواب: وظیفه فقیه در این صورت احتیاط است (۰/۵ نمره)

ج) آیا فقیه می‌تواند به اطلاق ادلّه تصدّق برای اثبات شمول آن به غیر فقیر تمسک کند؟ چرا؟ (۱ نمره)

جواب: خیر (۰/۲۵ نمره) زیرا تمسک به اطلاق ادلّه تصدّق برای اثبات مصداق بودن تصدّق به غیر فقیر، تمسک به اطلاق در شبهات مصداقیه است (۰/۵ نمره) و تمسک به اطلاق در شبهات مصداقیه جایز نیست. (۰/۲۵ نمره)

۷- چهار دسته از حیوانات خشکی که عناوین آن‌ها به طور خاص مدلول دلیل حرمت هستند را با ذکر یک مثال نام ببرید. ص ۱۲۴ تا ۱۲۶

۲

۲- نمره (امتحانات تکمیلی نیمسال اول ۹۰-۹۱) (امتحانات متمرکز مجدد ۹۴-۹۳)

جواب: ۱. نجس العین مانند سگ یا خوک ۲. سیب (درندگان) مانند شیر یا روباه یا گرگ یا پلنگ یا ببر یا کفتار، ۳. مسوخ یا حیوانات مسخ شده مانند میمون و خوک ۴. حشرات مثل مار یا عقرب یا موش. (هر کدام ۰/۲۵ نمره برای عنوان و ۰/۲۵ نمره برای یک مثال)

۸- با توجه به عبارت «یحل کل حیوان طائر الا إذا: أ. كان سبعاً أي ذا مخلب. ب. أو كان صفيفه أكثر من دفيفه. ج. أو لم تكن له قانصة و لا حوصلة و لا صبيصة» عناوین ذیل را توضیح دهید. ص ۱۲۸ - ۱/۵ نمره

۱/۵

(الف) ذا مخلب: جواب: پرندهای که چنگال دارد. (۰/۲۵ نمره)

(ب) صفيف الطائر: جواب: پرندهای که هنگام پرواز بال‌هایش را باز و صاف نگه می‌دارد. (۰/۲۵ نمره)

(ج) دفيف الطائر: جواب: پرندهای که هنگام پرواز بال‌هایش را باز و بسته می‌کند. (۰/۲۵ نمره)

(د) قانصة: جواب: سنگ‌دان [محلّی برای اجتماع اجسام سخت] (۰/۲۵ نمره)

(هـ) حوصلة: جواب: چینه‌دان [که به منزله معده برای دیگر حیوانات است] (۰/۲۵ نمره)

(و) صبيصة: جواب: برآمدگی در پشت پای پرند [که به منزله انگشت ابهام انسان است] (۰/۲۵ نمره)

[توضیحات داخل کروش لازم‌الذکر نیست.]

۹- اگر تغذیه حیوان از عذره انسان به قدری نباشد، که نسبت به این که غذایش عذره است، جزم حاصل شود، آیا برای اثبات حرمت گوشت حیوان مذکور به عموماتی مانند «لا تأکل لحوم الجلالات» می‌توان تمسک کرد؟ چرا؟ ص ۱۳۶ پ آخر و ص ۱۳۷ پ ۱ - ۱ نمره

۱

جواب:

خیر؛ (۰/۵ نمره) زیرا تمسک به عموم در فرض مسأله تمسک به عام در شبهات مصدقیه است و تمسک به عام در شبهات مصدقیه جایز نیست. (۰/۵ نمره)

۱۰- با دقت در عبارت «و یؤید التقييد بالظلم رواية حفص بن غياث التي رواها الشيخ و الصدوق بسندهما عن سليمان بن داود المنقري عن حفص بن غياث سألت جعفر بن محمد عليه السلام عن طائفتين من المؤمنين إحداهما باغية و الأخرى عادلة اقتتلوا فقتل رجل من أهل العراق أباه أو ابنه أو أخاه أو حميمه و هو من أهل البغي و هو وارثه أيرثه؟ قال: نعم لأنه قتله بحق» به سؤالات زیر پاسخ دهید. ص ۲۲۹ پ آخر ص ۲۳۰ پ ۱ و ۲ - ۲ نمره

۲

(الف) مصنف در باب حَجَب کتاب الإِثْر این روایت را به عنوان تأیید چه مطلبی ارائه می‌کند؟ (۰/۵ نمره)

جواب: برای اثبات این که قتل عمد در صورتی مانع از ارث بردن قاتل می‌شود که ظالمانه باشد. (۰/۵ نمره)

(ب) حفص بن غياث، سليمان بن داود منقري و قاسم بن محمد اصفهانی که طریقه شیخ طوسی و شیخ صدوق به منقري است، از نظر رجالی چه وضعیتی دارند؟ (۱/۵ نمره)

جواب: حفص بن غياث و سليمان بن داود منقري ثقة هستند، (۱ نمره) اما قاسم بن محمد اصفهانی وثاقتش ثابت نشده است. (۰/۵ نمره)

۱۱- با فرض این که زوج، خواهر ابوینی و دو خواهر آمی، ورثه میّت باشند، به سؤالات زیر پاسخ دهید. ص ۲۳۷ پ ۳ و ۴ - ۲ نمره

۲

(الف) با بیان فرائض وارثان مذکور، توضیح دهید، چرا فرض سوال از مصادیق عول است؟

جواب: زوج یک دوم (۰/۲۵ نمره) خواهر ابوینی یک دوم (۰/۲۵ نمره) دو خواهر آمی یک سوم (۰/۲۵ نمره) با توجه به این که فریضه از سهام ورثه در فرض مذکور بیشتر است [هفت ششم است] مسأله از مصادیق عول است (۰/۲۵ نمره)

(ب) با اشاره به ضابطه دخول نقص در موارد عول، در سهام کدام یک از ورثه مذکور در سؤال نقص وارد می‌شود؟

جواب: نقص به سهام کسی وارد می‌شود، که با شرائطی برای او فریضه تعیین شده است و با تغییر آن شرائط به سبب قرابت ارث می‌برد (۰/۵ نمره) با توجه به ضابطه مذکور نقص بر خواهر ابوینی وارد می‌شود، زیرا در صورت تغییر شرائط تعلق فریضه به وی، به سبب قرابت ارث می‌برد. (۰/۵ نمره)

۱/۵

۱۲- با توجه به احکام ارث طبقه سوم کیفیت تقسیم ارث در فروض ذیل را توضیح دهید. ص ۲۵۵ مستند ۳ و ۴ - ۱/۵ نمره

(الف) اجتماع الخوالة مع العمومة: جواب: اگر عمو یا عمه یا دایی یا خاله وارثان میّت باشند، دو سوم اموال میّت به عمو یا عمه و یک سوم به دایی یا خاله می‌رسد.

(ب) اجتماع الاعمام و العمات: جواب: اگر عمو و عمه وارثان میّت باشند، دو سوم اموال به عمو و یک سوم به عمه می‌رسد.

(ج) اجتماع الاخوال و الخالات: اگر دایی و خاله وارثان میّت باشند، تمام ترکه میّت بین ایشان به صورت مساوی تقسیم می‌شود.

* سؤال زیر مختصّ طلاب غیر حضوری مکاتبه‌ای می‌باشد:

۱۳- با فرض این که دختر پسر و پسر دختر وارثان میّت باشند، کیفیت تقسیم ارث را طبق فتوای سید مرتضی و مشهور فقهاء توضیح

۲

دهید. ص ۲۴۵ مستند ۷ پ آخر - ۲ نمره

جواب: طبق فتوای سید مرتضی ارث فرزندان فرزندان مانند اولاد صلب تقسیم می‌شود و ملاحظه واسطه‌ای که فرزندان به میّت می‌رسند ملاحظه نمی‌شود، لذا ارث در فرض سؤال به صورت یک سوم برای دختر پسر و دوم سوم برای پسر دختر میّت تقسیم می‌شود.

طبق فتوای مشهور سهم اولاد اولاد از ارث با توجه به کسی که به واسطه او با میّت قرابت پیدا می‌کنند تعیین می‌شود، لذا ارث در فرض سؤال از نظر مشهور به صورت دو سوم برای دختر پسر و یک سوم برای پسر دختر میّت تقسیم می‌شود.